

Mendekua ala elkarbizitza

MOBILIZAZIO erraldoia espero da datorren larunbatean Bilbon euskal presoen eskubideen alde egingo den manifestazioan. Horixe baita lehenik eta behin, eskubide kontu bat, gainerako preso guztiek dituzten eskubideak euskal presoentzat ere normalak izan daitezela. Presoena ETaren aurkako tresna izan da etengabe Espainiako Gobernuarentzat eta pertsona gatibuen eskubide urraketa erabili izan da borroka horretan;

areago, haien senitartekoek eskubideak ere urratuak izan dira sakabanaketa politika medio. Milaka pertsonen sufrimendua areagotu du Espainiako espetxe politikak, zentzu instrumentalez eta mendekuz. Bada ordua espetxe politika bakearen zerbitzura jartzeko.

Ez dago gatazka politiko bortitzik munduan bere garapenean sortutako presoak espetxean mantentzen dituenik. Hemengo ez da salbuespena izango. Hori bai, presoek askatze prozesua bihurtu izango da. Baina ziegetako ateak itxiz gero, euskal gizartearen presoak askatzearen aldeko olatua gero eta handiagoa izango da, horretaz ere ez da zalantzarik. Kontua da nola erantzun dion aldarri horri PPK. Eta pentsa liteke Mariano Rajoyk emango duela urratsik, are gehiago horietako asko hain errazak direnean. Txanponaren beste aldea sektore eskuindar eta atzerakoienetan da eta hauek ere arretaz jarraituko dute presoek eremu egingo den edozelako urrats; horretarako komunikazio esparru zabala dute gainera.

Azken finean, orain arte bezala, bi logika egon daitezke hemen kontrajarririk. Euskal gizartearen logikatik argi da presoan auzia lehenbailehen konpontzea interesatzen dela, hau konpondu barik ez delako

ARGAZKI PRESS / L. F.

normalizazio politikorik izango. Eta Madrildik begiratuta? Bada, logikoen litzateke pentsatzea han ere hori komeni dela, euskal gatazka korridorean zabalik geratzen diren ateak apurka ixten joatea litzatekeela egokiena, beren indarrak buru belarri ekonomia krisira bideratzeko. Baina Madril hori baino konplexuagoa da eta han bide ugari gurutzatzen dira.

Madrilgo logikatik, garrantzitsuena da erakustea Estatuak ez duela amore ematen eta legearen inperioa beteko dela edozeren gainetik. Denontzat da ezagun, alabaina, legearen inperio hori egin eta berregin egiten dela etengabe eta legearen interpretazioa nahi bezain estu edo zabal egin litekeela. Baina Estatu batek eta mandatari batek arazo handiak dituenean –krisi ekonomikoa, adibidez–, behar ditu bestelako zementu gaiak herritarrek batzeko eta kasu honetan kohesio osagai horietakoa izan daiteke euskal gatazka eta, une zehatz honetan, bereziki presoena. Horra arriskua.

PRESOEK eurek ere urratsak eman beharko dituzte eta dagoeneko ematen ari dira, batzuk oso garrantzitsuak, esaterako Gernikako Akordioarekin bat egitearena.

Azkenean, pertsona bakoitzaren eskaeretan oinarrituko dira presoek eskubide eta askapen prozesu guztiak. Presoek era kolektiboan hartuko dituzte beren erabakiak, baina preso bakoitzaren eskaerak bideratuko ditu horiek. ETA eta Estatuaren artean eman den logika bera emango da hemen ere, Estatuarentzat berak garaitu du ETA, baina ETarentzat ez da halakorik gertatu, borroka armatua berak utzi duelako, orain bere helburu historikoak lortzeko tresna egokiena ez delako. Presoen gaia garrantzitsua da bake prozesuan, baina presoek parte hartzea ezinbestekoa da hau arrakastaz eman dadin, besteak beste elkarbizitza begira ETak sortutako biktimekiko eman beharreko mugimenduetan presoek parte hartzea giltzarri delako.

PPk eta Mariano Rajoyk presioa eta laguntza beharko dute presoek bide hau egiteko. Sinesgaitza da euskal gizartearen presio barik ezer lortuko denik, eta guztiz sinesgarria da EAJren eta PPren artean euntzen ari den harreman sarea lagungarria izan daitekeela bake prozesua bideratzeko. Rajoy eta Urkullu aspaldi hasi ziren harremanetan, 2012ko Bizkaiko eta Arabako diputazioen aurrekontu akordioak hori dira, Kutxabaneko agente banaketa... eta logikoa litzateke EAJren esku baliagarria izatea PPK espetxe politikan urratsak eman ditzan. ETaren jardun armatu barik, PPK presoek eremuan ematen ez dituen urratsak presoek posizioa sendotzen du etengabe; lehengo jardun armatuak zokoratzen zuen presoekiko elkartasuna, orain PPren mendekua eta jarrera itxiak barreiatuko egingo lukete.

